

31.5.2023

STM131:00/2021
VN/28917/2021**2023/5 HTP-JAOSTON KOKOUKSEN PÖYTÄKIRJA 31.5.2023**

Aika 31.5.2023 klo 10.00-12.10

Paikka: Teams-etäkokous

Läsnä

Sirkku Saarikoski	STM, puheenjohtaja
Satu Auno	Etelä-Suomen avi, jäsen
Riitta Työläjäarvi	SAK, jäsen
Piia Taxell	TTL, jäsen
Jenni Uljas	Teollisuusliitto, jäsen
Auli Rytivaara	EK, jäsen
Eliisa Irpola	Kemianteollisuus, jäsen
Heikki Frilander	TTL, asiantuntija
Noora Pajukoski	STM, asiantuntija
Katja Danner	STM, asiantuntija
Tanja Ylitöyrä	STM, asiantuntijas sihteeri

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2. Hyväksytään edellisen kokouksen pöytäkirja

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

3. Lisääntymisterveysasetuksen uudistaminen

Pajukoski esitteli asetusluonnokseen tehdyt muutokset ja perusteli, miksi valittuihin ratkaisuihin oli päädytty. Keskusteltiin siitä, miten yötyötä koskevan pykälän lääkäriä koskeva edellytys tulisi kirjoittaa. Yksimielisyyttä asiasta ei saatu. Keskusteltiin myös erityisäitiysrahaa koskevan asetuksen valmistelusta ja aikataulusta. Todettiin, että STM:ssä eri osasto vastaa tämän asetuksen valmistelusta eikä tämän jaoston ole mahdollista vaikuttaa sen aikatauluihin. Asetus vaatii myös lainmuutoksen ja muutoinkin säädösvalmistelu vie aina oman aikansa.

Danner esitteli perustelumuiistioon tehtyjä muutoksia. Merkittävin uusi kohta koskee vaikutustenarviointia, muutokset liittyvät lähinnä itse asetustekstiin liittyviin muutoksiin. Muistiot pidettiin pääosin hyvänä.

Päätettiin hyväksyä asetus ja muistio lähetettäväksi lausuntokierrokselle tässä muodossa. Lausuntokierroksen jälkeen katsotaan, mitä mm. yötyöpykälän lääkäristä on lausuttu.

4. ASA-lain uudistaminen

Puheenjohtaja kertasi, että viime kokouksessa jaosto oli katsonut, että altistuneiden tiedot olisi parasta tallentaa ASA-rekisteriin ja säilyttää ne siellä pysyvästi. Asiaa on selvitetty lisää, ja altistuneiden henkilötietojen säilyttämiseksi rekisterissä 80 vuoden ajan ei ole perusteita, koska direktiivissä on säädetty viiden vuoden säilytysajasta, eikä ole mitään työntekijän etuun liittyvää syytä säilyttää tietoja pitempään. Tutkimuskäyttö ei mahdollista 80 vuoden säilytysaikaa henkilötiedoille. Tietojen anonymisoinnin kustannukset olisivat melko

suuret. Arkistolaitoksen päätös pysyvistä säilytyksestä saattaisi olla ratkaisu. Danner selosti vielä tarkemmin, miten ja miltä tahoilta asiaa on selvitetty. Hän selosti myös henkilötietojen käsittelyn perusteet.

Keskusteltiin tilanteesta. Pidettiin valitettavana, ettei tietojen ilmoittaminen ASA-rekisteriin ja säilyttäminen siellä 80 vuoden ajan ole mahdollista ja toivottiin, että se kuitenkin jotenkin onnistuisi. Puheenjohtaja totesi, että tietosuojasääntely ei mahdollista henkilötietojen näin pitkää säilytysaikaa, ja tietojen tallentaminen ASA-rekisteriin sekä mahdollinen poistaminen tai anonymisointi viiden vuoden jälkeen aiheuttaisi nykyisessä tilanteessa liian suuret kustannukset. Todettiin, että hallituksen esitykseen voidaan kirjoittaa, että jaoston toive olisi ollut tallentaa tiedot ASA-rekisteriin. Kun ASA-lakia jossakin vaiheessa paremmassa taloustilanteessa muutetaan, tätä kysymystä on silloin mahdollista tarkastella uudelleen. Kuitenkin juuri nyt ainoa käyttökelpoinen ratkaisu on, että työnantaja itse säilyttää tiedot viisi vuotta.

5. Lyijy- ja di-isosyanaattidirektiivi; Parlamentin työllisyys- ja sosiaaliasioiden valiokunnan mietintöluonnos

Puheenjohtaja kertoi, että parlamentti esittää ensimmäisessä mietintöluonnoksessaan lyijyn osalta, että sen raja-arvo laskettaisiin tasolle 0.004 mg/m^3 ja että veren lyijypitoisuuden raja-arvoksi asetettaisiin $4.5 \text{ } \mu\text{g}/100 \text{ ml}$, joka on altistumattoman väestön taso joissakin jäsenmaissa. Tätä arvoa on esitetty hedelmällisessä iässä oleville naispuolisille työntekijöille sikiön suojelemiseksi. Tasa-arvon vuoksi parlamentti kuitenkin ehdottaa samaa raja-arvoa myös miehille. Suomen kanta on ollut, että tämä ei ole asianmukaista, raja-arvo ylisuojelisi miehiä tasa-arvon takia, mutta ei olisi myöskään naisille (sikiölle) turvallinen taso. Joillakin aloilla lähes kaikkien työntekijöiden veren lyijypitoisuus ylittää ehdotuksen tason, jolloin tulisi ongelmaksi, kuka voisi tehdä lyijytyötä. Lyijy varastoituu luustoon ja pitää verestä mitattavan arvon pitkään korkeana. Tämä johtaisi käytännössä lyijytyön osittaiseen siirtymiseen EU:n ulkopuolelle, missä suojelun taso on heikompi.

Parlamentti on esittämässä myös määritelmää vaarallisille lääkeaineille, ja altistuminen niille katsottaisiin direktiivin soveltamisalaan kuuluvaksi. Samoin monialtistuminen huomioitaisiin. Lisäksi parlamentti esittää selvitystä hormonihäiriköiden lisäämisestä syöpädirektiivin soveltamisalaan. Suomi on osittain ottanut kantaa näihin ehdotuksiin, monialtistumista ja syöpävaarallisia lääkeaineita koskevat ehdotukset sopivat meille. Ehdotuksiin sisältyy myös listaus syöpävaarallisista ammateista, sen järkevyyttä on mietittävä.

6. Asbestidirektiivi; tilanpäivitys

Puheenjohtaja kertoi, että parlamentti ehdottaa, että asbestin raja-arvo pudotetaan yhteen sadasosaan nykyisestä, mittaamisessa edellytetään elektronimikroskopiamenetelmiä ja että myös ohuet kuidut huomioidaan jatkossa. Esitetyn kaltaisena yhdistelmänä ehdotus on mahdoton toteuttaa. Ehdotuksen mukaan asbestia sisältäviä rakenteita ei saisi korjata, kapseloida tai peittää. Asbestikartoittajille tulisi sertifiointijärjestelmä. Myös satunnaisesta ja lievästä altistumisesta pitäisi tehdä ilmoitus, suorittaa terveystarkastus keuhkokuviineen, jne., tämä olisi aika raskas menettely.

7. Perustelumuiot

- akrylinitriili

Irpola oli kysynyt siirtymäajan tarpeesta relevanteilta tahoilta, mutta vastauksia ei vielä ole saatu. Asiaan palataan seuraavalla kerralla.

8. EU:n riskiperusteinen lähestymistapa karsinogeenien raja-arvojen asettamisessa (Risk-based Approach)

Ei käsitelty.

9. Muut asiat

Ei ollut.

10. Seuraavat kokoukset

Ei sovittu.

11. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.10.

Sirkku Saarikoski

puheenjohtaja

Tanja Ylitöyrä

sihteeri